

KANTONALNA
PRIVREDNA
KOMORA TUZLA

BROJ 1 i 2/20,
januar/februar
2020. godine

KOMORSKI INFORMATOR

Kantonalna privredna komora Tuzla

GOLDEN TOURS
www.goldentours.ba Tuzla

GOLDEN TOURS Bosnia and Herzegovina

SAJAM TURIZMA
**PUT POD
NOGE!**
20 - 23. FEBRUAR

FIRST MINUTE

VODIČ
GUIDE

SAJAM TURIZMA
HO RE ON
BEOGRADSKI SAJAM
BeoWine

PREZENTACIJA POSLOVANJA
TERMoeLEKTRANE TUZLA I
PROJEKTA BLOKA 7

AMBASADOR SJ. MAKEDONIJE
U POSJETI KOMORI

“SAMI MOŽEMO PROIZVODITI
HRANU KOJU SADA UVOZIMO”

“BEOGRAD, PRIJESTOLNICA
TURIZMA”

Komorski informator Uvod

Poštovani čitaoci!

Komorski informator ulazi u 2020. godinu, izdanje za januar/februar. Evo i naslova koje preporučujemo iz ovog broja

- Potpisan Memorandum o razumijevanju: Udruženje za razvoj NERDA, Kantonalna privredna komore Tuzla i Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH
- Sjednica Upravnog Odbora Komore...Prezentacija poslovanja Termoelektrane Tuzla i projekta Bloka 7
- Prijem u Komori...Ambasador Sj. Makedonije u posjeti Komori
- Nedret Kikanović za "Oslobođenje: "Sami možemo proizvoditi hranu koju sada uvozimo"
- Nove članice Komore... U 2019. godini 22 nove članice
- Intenziviranje saradnje Vlade TK sa Centrom za robotiku u Tuzli
- Imenovana nova Uprava GIKIL-a - GIKIL i Tehnološki fakultet u Tuzli obnovili saradnju
- Održan 42. sajam turizma..."Beograd, prijestolnica turizma" - Privreda TK i ove godine predstavljena na Sajmu turizma u Beogradu
- 18. Međunarodni sajam turizma i ekologije..."LIST" 2020 Lukavac od 7. do 9. maja
- Raspisan Javni natječaj za nagradu: "Zvijezda turizma BiH 2019"
- Nova akcijska ponuda nenamjenskih kredita Sparkasse Bank
- Specijalna NLB ponuda stambenih kredita
- ASA Osiguranje sedmu godinu zaredom na prvoj poziciji
- Uskoro značajne sajamske manifestacije: Sajam Mostar 2020 - 31. marta, Beograd 46. sajam građevinarstva "SEEBBE", 22. aprila, 10. Međunarodni sajamu "ENERGA" Sarajevo 9. juna, Zagreb: "ambienta" od 14. oktobra, Beograd: 58. sajam nameštaja, novembra 2020.
- Komora objavila Javni poziv za usavršavanje za NO i UO

Dino Kalesić
gl. i odg. urednik

KANTONALNA
PRIVREDNA
KOMORA TUZLA

Komorski informator Sadržaj

KANTONALNA PRIVREDNA KOMORA TUZLA

KOMORSKI INFORMATOR BROJ 1 i 2/20, januar/februar 2020. godine

IZDAVAČKI SAVJET:

1. Nedret Kikanović, član
2. Mirsad Kukić, član
3. Izet Džananović, član
4. Suad Selimović, član
5. Edina Kurtić, član

REDAKCIJSKI KOLEGIJ:

1. Nedret Kikanović, član
2. Almir Mešić, član
3. Edina Kurtić, član
4. Suad Selimović, član

IZDAVAČ:

Kantonalna privredna
komora Tuzla

GL. I ODGOVORNI UREDNIK:

Dino Kalesić

TEHNIČKA PRIPREMA, REPRO I ŠTAMPA:

GRIN d.o.o. Gračanica

ZA ŠTAMPARIJU:

Hariz Altumbabić, direktor

TIRAŽ:

500 primjeraka.

ADRESA:

Trg slobode bb
e-mail: kpktz.ba@bih.net.ba
<http://www.kpktz.ba>

	Prezentacija poslovanja Termoelektrane Tuzla i projekta Bloka 7	4
	Ambasador Sj. Makedonije u posjeti Komori	5
	"Sami možemo proizvoditi hranu koju sada uvozimo"	6 i 7
	Iz Vlade Tuzlanskog kantona	9
	Imenovana nova Uprava GIKIL-a	10 i 11
	GIKIL i Tehnološki fakultet u Tuzli obnovili saradnju	10 i 11
	"Beograd, prijestolnica turizma"	12 i 13
	O bh turizmu	14
	„LIST“ 2020 Lukavac od 7. do 9. maja	15
	"Zvijezda turizma BiH 2019"	16
	Najava sajmskih manifestacija	17 i 18
	Nova akcijska ponuda nenamjenskih kredita Sparkasse Bank	19
	Specijalna NLB ponuda stambenih kredita	20
	ASA Osiguranje sedmu godinu zaredom na prvoj poziciji	20

Sjednica Upravnog Odbora Komore...

Prezentacija poslovanja Termoelektrane Tuzla i projekta Bloka 7

Činjenica je da se mora raditi na povećanju energijske efikasnosti – Izgradnja Bloka 7 u junu – Vrijednost više od 1,8 milijardi KM - Eksploatacioni vijek Bloka 7 biće podržan eksploatabilnim rezervama uglja

„Termoelektrana“ Tuzla bila je domaćin redovnoj sjednici Upravnog Odbora Kantonalne privredne komore Tuzla, ovoga puta u proširenom sastavu. Ovo u skladu sa Odlukom ovog komorskog tijela, donesenoj na prvoj ovogodišnjoj sjednici, kada je predloženo i usvojeno da se svaka sjednica UO održava u jednoj od firmi članica Komore i ovog komorskog tijela. Kako je Dnevnim redom i predviđeno, predstavljeno je poslovanje Termoelektrane u 2019. godini, razgovarano je o planovima u 2020. godini a prezentovane su i aktivnosti vezane za izgradnju Bloka 7.

Kako je istakao Izet Džananović direktor TE Tuzla, protekle godinu obilježilo je poslovanje u složenim uslovima. Dijelom zbog tržišnih prilika kada je u pitanju proizvodnja i prodaja električne energije, dijelom zbog situacije u rudnicima iz kojih se TE snabdijeva ugljem, koja je bila, a i dalje je, vrlo delikatna. Tek, radilo se na revitalizaciji blokova, poduzimane su aktivnosti na obilježavanju 60 godina postojanja TE Tuzla. Direktor Džananović sa saradnicima je članovima UO i gostima iz resornih kantonalnih ministarstava, predočio i aktivnosti vezane za sistem zaštite okoliša, investiranja, bilo je riječi o stanju na berzi električne energije, procesu proizvodnje, strukturi finansijskog poslovanja, analizirali su se prihodi, rashodi, troškovi. **„Činjenica je da se mora raditi na povećanju energijske efikasnosti. Potrebno je koristiti blokove i za proizvodnju drugih vidova energije. Kakanj i mi radimo na pilot projektu spaljivanja bio mase u kombinaciji sa ugljevima u našim kotlovima, u junu bi trebao biti proveden prvi takav projekat. Ono što je vrlo važno jeste smanjenje vlastite potrošnje na optimalnu mjeru. Za naredni period, nevezano za Blok 7, planiran je izlazak iz pogona neefikasnih blokova 3 i 4. Strategija je da izvršimo revitalizaciju bloka 6, produžimo mu životni vijek i učinimo ga rezervnim toplifikacijskim blokom Bloku 7 sa izgrađenim postrojenjima za odsumporavanje”,** rekao je direktor Džananović, dodajući da bi takav blok 6 bio energetski efikasniji i ekološki prihvatljiv, usaglašen sa Evropskim direktivama.

„Za Blok 5 planiramo posljednji kapitalni remont što bi ga učinilo latentnim blokom, služio bi kao nužna rezerva. Ovakav koncept podržava opstanak Rudnika „Kreka“ koji bi trebalo da u procentu od 80% snabdijeva Blok 7. Preostalih 20% bi bili mrki ugljevi a za Blok 6 obezbijedili bi ugalj iz rudnika Banovići i Đurđevik do 2040. godine. Ovo podrazumijeva ulaganje više od 140 miliona KM u najbližoj budućnosti”, završio je direktor Džananović jedan sažetak urađenog i planiranog uz naglasak da se Termoelektrana Tuzla nalazi u jednom tranzicijskom periodu. Kada je u pitanju izgradnja zamjenskog Bloka 7 Termoelektrane Tuzla, govorilo se o predradnjama. O dobivanju garancija, energetske, okolinskih i vodnih dozvola, urbanističke saglasnosti, strukturi kreditnih zaduženja, pripremnim radnjama na uređenju gradilišta, protokolima, potpisanim ugovorima. Apostrofirane su prednosti ovog Bloka sa akcentom na ekološke aspekte, znatno smanjenje emisije SO₂ i CO₂. Blok 7 čija vrijednost je viša od milijarde i 800 miliona KM, bi početak izgradnje trebao imati u junu ove godine. **„Eksploatacioni vijek Bloka 7 biće podržan eksploatabilnim rezervama uglja. U tom periodu bi se država BiH trebala baviti strategijom zamjene ovih energetske resursa novim. Najbolje će biti ako to zamijeni kupovinom, najgore će biti ako se opredijeli da ne razvija obnovljive izvore ili ako taj proces bude spor kao što je slučaj danas”,** zaključili su domaćini na sastanku u Termoelektrani Tuzla. Naredna sjednica UO Kantonalne privredne komore Tuzla, planirana je za kraj marta a domaćin bi trebala biti Fabrika cementa Lukavac.

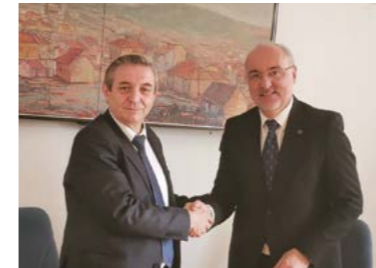
D.K.

Prijem u Komori...

Ambasador Sj. Makedonije u posjeti Komori

Prezentovana privredna kretanja na području Tuzlanskog kantona – Otvoreni razgovori o mogućnostima unaprijeđenja saradnje – Dobra prilika za uspostavljanje novih kontakata, razmjenu iskustava i neophodnih informacija

Ambasador Republike Sjeverne Makedonije u Bosni i Hercegovini Nj.E. Ekrem Ebibi boravio je u posjeti Tuzli. U okviru posjete, organizovan je susret sa Nedretom Kikanovićem predsjednikom Kantonalne privredne komore Tuzla. Ambasador Ebibi i predsjednik Kikanović su sa saradnicima otvorili niz tema. Razgovaralo se o bilateralnim odnosima, o dosadašnjim aktivnostima i posjetama, susretima i razgovorima koje je obavio ambasador Ebibi, privredi TK, mogućnostima za uspostavljanje kvalitetnijih kontakata u budućnosti.

„Veliko nam je zadovoljstvo primiti u posjetu Komori ambasadora Republike Sjeverne Makedonije u Bosni i Hercegovini, Nj.E. Ekrema Ebibija. Prezentovali smo uvaženom gostu privredu, privredna kretanja na području Tuzlanskog kantona, otvorili smo i teme o mogućnostima saradnje u narednom periodu. Razgovarali smo o tome kako unaprijediti saradnju koja u prethodnom periodu nije bila na zavidnom nivou. Nadamo se da u skoroj budućnosti možemo promijeniti te odnose, da možemo ponuditi neke vidove saradnje u drvnoj, metalnoj industriji, industriji plastike. Bila je ovo izvanredna prilika za uspostavljanje novih kontakata, razmjenu iskustava i neophodnih informacija za temelje kvalitetnijoj saradnji u narednom periodu”, izjavio je Nedret Kikanović predsjednik Kantonalne privredne komore Tuzla.

Zadovoljstvo posjetom Tuzli, Tuzlanskom kantonu i Kantonalnoj privrednoj komori Tuzla, nije krio ni ambasador Ekrem Ebibi: **„Sretan sam što mi se ukazala prilika da posjetim tuzlu i Tuzlanski kanton koji je sa aspekta privrede i turizma jedan od najvažnijih kantona u Federaciji BiH. Imali smo zadovoljstvo što su nam upriličen i susret, sastanak sa Jasminom Imamovićem gradonačelnikom Tuzle. Naša želja i namjera je da nađemo mogućnosti što većeg iskorištenja resursa kojima ovaj kanton raspolaže, a sve u cilju razvoja, unaprijeđenje odnosa dvije države. Informacije koje smo dobili u Kantonalnoj privrednoj komori Tuzla su nam veoma korisne i iz njih smo mogli zaključiti da postoje mogućnosti za saradnju u brojnim privrednim sektorima, u industriji, u trgovini, oblastima metalske industrije, petrohemijske, drvne industrije, poljoprivrede, u svemu što može doprinijeti kvalitetnijoj saradnji, prosperitetu naših građana, razvoju naših zemalja i regiona generalno”,** rekao je Nj.E. Ekrem Ebibi ambasador Sjeverne Makedonije u Bosni i Hercegovini.

Radni sastanak na Ekonomskom fakultetu...

Dogovorena jača saradnja Ekonomskog fakulteta i Komore

Dogovoreno potpisivanje Ugovora o saradnji i Ugovora o obavljanju stručne prakse

Menadžment Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Tuzli, na čelu s dekanom dr. sci. Meldinom Kokorović Jukan, upriličio je radni sastanak sa predstavnicima Kantonalne privredne komore Tuzla, na čelu sa predsjednikom dr. sci. Nedretom Kikanovićem, dipl.oec. Na sastanku je razgovarano o dosadašnjoj saradnji i budućim zajedničkim aktivnostima Kantonalne privredne komore i Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Tuzli. Ovom prilikom dogovoreno je potpisivanje Ugovora o saradnji kao i Ugovora o obavljanju stručne prakse, kojim će studentima završnih godina Ekonomskog fakulteta biti omogućeno da prethodno stečena teorijska znanja upotvorne i praktičnim radom. Jasno je na sastanku podcrtan zajednički cilj - da struka na najbolji mogući način, saradnjom i praktičnom primjenom znanja, omogući bolje uslove rada i učenja kako za privrednike tako i za studente našeg fakulteta. Ovom prilikom istaknuta je i potreba za dodatnim informisanjem i edukacijom poduzetnika sa područja Tuzlanskog kantona i šireg područja, iz oblasti menadžmenta, marketinga i finansija, te je u skladu s tim dogovoreno da Ekonomski fakultet, u saradnji sa Kantonalnom privrednom komorom, organizira seminare iz navedenih oblasti. Tema sastanka bio je i novi nastavni plan i program na Ekonomskom fakultetu, oko čije izrade će Kantonalna privredna komora pružiti punu pomoć, a sve sa ciljem da se studenti što bolje pripreme za potrebe savremenog tržišta.

D.K.

Nedret Kikanović za "Oslobođenje": "Sami možemo proizvoditi hranu koju sada uvozimo"

O prošloj godini u Tuzlanskom kantonu i rezultatima privrednog razvoja sa Nedretom Kikanovićem predsjednikom Kantonalne privredne komore za Oslobođenje razgovarao Miren Alijić

• Kako biste ocijenili prethodnu godinu sa aspekta privrednog razvoja?

- Privreda Tuzlanskog kantona u 2019. je imala nešto slabije rezultate, što je u skladu s privrednim dešavanjima u Evropi, na koju je privreda TK-a značajno naslonjena, ali i unutrašnjim problemima poput političke nestabilnosti i masovnog odlaska radne snage. Za deset mjeseci 2019. obim industrijske proizvodnje je za 2,4 posto manji u odnosu na isti period 2018. godine.

Uzroci

Pad obima proizvodnje je zabilježen u djelatnostima proizvodnje i snabdijevanja električnom energijom, vađenju uglja, ali i u tekstilnoj, kožarskoj, drvojnjoj i hemijskoj industriji. Rast obima proizvodnje imamo u metaloprerađivačkoj industriji, proizvodnji namještaja i prehrambenih proizvoda. Uzroke treba tražiti u vanjskom okruženju i usporavanju svjetske privrede, ali u mnogo značajnijoj mjeri u unutrašnjim faktorima poput teških uslova za poslovanje kompanija, visokih nameta, problema s radnom snagom te drugih faktora koji negativno utiču na poslovni ambijent.

• Koje je značajne projekte provela Komora u prethodnoj godini?

- I u 2019. godini smo mnogo radili s ciljem unapređenja poslovnog ambijenta i promocije privrede TK-a. Osim redovnih aktivnosti koje se realizuju kroz strukovna udruženja koja se bave aktuelnim problemima iz svojih djelatnosti, organizovali smo i veliki broj edukacija, radionica i prezentacija o savremenom poslovanju s ciljem jačanja ljudskih potencijala

domaćih kompanija. Također smo kroz sajmove radili na promociji proizvoda Tuzlanskog kantona, a organizovali smo i nekoliko B2B susreta naših s privrednicima iz regiona. Nastojimo pratiti savremene poslovne trendove, te smo se uključili u realizaciju projekta Inovacije i digitalna transformacija koji u Bosni i Hercegovini provodi Njemački GlZ, a cilj nam je da kroz taj projekat firmama iz TK-a približimo i olakšamo proces digitalne transformacije koji je neizbježan ukoliko žele poslovati na otvorenom svjetskom tržištu. Također smo počeli raditi i na modernizaciji naših usluga kroz realizaciju projekta "Digitalna Komora", čiji je cilj našim članicama brže i kvalitetnije obezbijediti veći broj informacija potrebnih za poslovanje.

• Koja se privredna djelatnost mogla izdvojiti u prošloj godini kao najznačajnija i koja bi mogla imati najznačajniji rast u ovoj godini?

- U Tuzlanskom kantonu je metaloprerađivačka industrija jedna od najznačajnijih privrednih grana. Izvozno je orijentisana, a kvalitet naših proizvoda je prepoznat od najznačajnijih proizvođača evropske autoindustrije. Osim metaloprerađivačke, značajna je proizvodnja namještaja, kao i industrija plastike, koje također rade za značajne kupce na evropskim tržištima.

• S kojim se problemima susreću privrednici? Kako je Komora pomogla da se problemi prevaziđu?

- Krajem 2019. smo anketirali privrednike TK-a o poslovnim očekivanjima, ali i preprekama s kojima se susreću. Firme su parafiskalne namete identificirale kao faktor koji izuzetno negativno utiče na njihovo poslovanje, a slijede fiskalna opterećenja, posebno ona koja se odnose na rad, te cijene energenata i sirovina. Od neekonomskih faktora najznačajniji je politička stabilnost, koja je ključna za poslovanje, investiranje, ali i probleme koji su se pojavili na tržištu rada, a ogledaju se kroz masovan odlazak mlade kvalifikovane radne snage. Osim političke stabilnosti, ističu se još i efikasnost zakonodavne, izvršne i sudske vlasti. Stalnom komunikacijom sa zakonodavnom i izvršnom vlašću, kroz pokretanje inicijativa i davanje prijedloga za izmjene zakona, nastojimo uticati na prevazilaženje problema privrede, međutim, potrebne su veća politička volja i angažovanost s druge strane da bi se osigurao povoljniji ambijent za poslovanje, te osiguranje privrednog rasta, razvoja i ostanka stanovništva na ovom području.

• Mislite li da se svi potencijali Kantona za razvoj privrede optimalno koriste ili ima prostora da stvari urade bolje i drugačije?

- Jedan od značajnih, a nedovoljno iskorištenih, potencijala je poljoprivreda i prehrambena industrija. Ova privredna grana ima veliki potencijal te uz malo veću podršku vladinog sektora i orijentaciju na proizvodnju proizvoda većeg stepena prerade moguće je uzeti veći dio domaćeg tržišta te smanjiti uvoz prehrambenih proizvoda. Veliki potencijal je prisutan i u hemijskoj industriji, koja se može bolje pozicionirati na tržištu. Sigurno da nove investicije u energetskom sektoru, izgradnja bloka 7 TE Tuzla i TE Banovići predstavljaju značajan potencijal za razvoj pratećih industrija. Veoma bitno za iskorištavanje svih potencijala privrede TK-a je izgradnja bolje saobraćajne infrastrukture, tj. povezivanje autocestom sa zemljama Evropske unije ali i bolja povezanost unutar kantona i Bosne i Hercegovine.

• Šta će biti u fokusu rada Komore u narednom periodu?

- Imamo definisane programske ciljeve za 2020, a to je prije svega zastupanje interesa naših članica te omasovljenje članstva u Komori radi postizanja veće reprezentativnosti kod pregovaranja i zastupanja.

Zaustaviti odlaske

Radit ćemo na stvaranju povoljnijeg ambijenta za privređivanje kroz razvijanje partnerskog odnosa sa Vladom Tuzlanskog kantona, učešćem u socijalnom dijalogu s ciljem postizanja stabilnijih privrednih odnosa, te predlaganjem optimalnih privrednih rješenja, na osnovu stavova i potreba privrede. Osim toga, svoje aktivnosti ćemo usmjeriti na iniciranje aktivnosti za zapošljavanje mladih i smanjenju odliva radno sposobnog stanovništva; unapređenje poslovanja članova Komore kroz stalne procese stručnog i poslovnog obrazovanja i profesionalne edukacije i povećanje konkurentnosti putem promocije privrede Tuzlanskog kantona u zemlji i inostranstvu. Nužno je raditi na kreiranju poslovnog ambijenta koji će omogućiti povoljnije uslove za rad, a sve institucije i privredni sektor zajedno moraju uložiti maksimalne napore, identificirati i provesti mjere koje će zaustaviti odlazak radne snage koji već ozbiljno utiče na privrednu aktivnost.

• Ima li Komora nekih problema u svom radu? Ima li tu prostora za napredak?

- Komorski sistem Federacije BiH već dugu niz godina nema riješen zakonski okvir za kvalitetno funkcionisanje i funkcionisanje na principu dobrovoljnog članstva. To je generalni problem komorskog sistema i trebao bi biti riješen po uzoru na evropske komore.

Miren Alijić
"Oslobođenje"

Nove članice Komore...

U 2019. godini 22 nove članice

KANTONALNA PRIVREDNA KOMORA TUZLA

Kada je u pitanju članstvo u Kantonalnoj privrednoj komori Tuzla, zadovoljstvo je istaći kako je u 2019. godini nastavljen trend povećanja broja članica. Velikom broju privrednih subjekata koje su potpisale članstvo u Komoru, u protekloj godini, pridružilo se njih još dvadeset i dvije. Riječ je o firmama koje su se odmah po uclanjenju u Komoru, aktivno uključile u rad granskih udruženja te izjavile spremnost za sudjelovanje na sajamskim manifestacijama u okviru

zajedničke sajamske postavke pod nazivom "Privreda TK". Sajamske aktivnosti će i u narednom periodu za svoje članice organizovati Kantonalna privredna komora Tuzla a zahvaljujući izuzetno kvalitetnim međukomorskim odnosima u zemlji i široj regiji te podršci Vlade Tuzlanskog kantona. Firme, nove članice Komore u 2019. godini, postale su firme:

„Prec“ Živinice, „Lović&Co“ doo Bistarac Donji, „Radius“ doo Gračanica, Uni Bristol doo Hotel „Mellain“ Tuzla, „Mama Mia Origins“ Tuzla, „Yavuz company“ doo Srebrenik, JKP „Komemorativni centar“ doo Tuzla, „Asa osiguranje“ Tuzla, „Bosfor“ doo Živinice, „Welt Apo doo Tuzla, Etno restoran „Bardak“ Đurđevik, „Amasal“ Tuzla, „Hifa“ doo Tešanj, „Intral BiH“ Tuzla, „Zeka Comerc“ doo Gračanica, „Mliječna industrija 99“ doo Gradačac, „Soni Lux“ Doo Tuzla, podružnica br. 1, Motel „Soni Lux“ Tuzla, „Probosing“ Doo Tuzla, Predstavništvo strane HO „CISP“ - Comitato internazionale per lo sviluppo dei popoli Tuzla, „Azos“ Doo Tuzla, BH IVF Centar „Dr Balić“ Tuzla.

Obračunski period 1.12.2019.- 25.2.2020. godine

U 2019. i početkom 2020. godine, nastavljeno je izdavanje ATA karneta u Uredu Vanjskotrgovinske komore Bosne i Hercegovine u Tuzli pri Kantonalnoj privrednoj komori Tuzla. Podizanje dokumenata vrši se na mjestu gdje je zahtjev i podnesen. **„Kada su u pitanju izdati ATA karneti i dodatni listovi u ovoj godini, dakle od 1.12.2019. do 25.2.2020. godine pristiglo je ukupno 75 zahtjeva. Od toga su bila 49 zahtjeva za izdavanje ATA karneta i 26 zahtjeva za izdavanje dodatnih listova za ATA karnet. Od 49 zahtjeva za izdavanje ATA karneta, 22 zahtjeva su podnijela fizička lica iz sljedećih opština: Bijeljina, Živinice, Lukavac, Tešanj, Gradačac, Tuzla, Sapna, Žepče a 27 zahtjeva su podnijele firme sljedećih opština: Banovići, Tuzla, Gračanica, Bratunac, Srebrenik, Živinice, Lukavac, Usora, Sapna i Bijeljina. Ukupno 20 fizičkih lica su podnijeli zahtjev za izdavanje dodatnih listova, a 6 zahtjeva stiglo je iz privrednih društava“**, izjavila je Amerlina Avdić stručni saradnik za finansijske i opće poslove - Uredu za pružanje informacija o ATA sistemu i izdavanje ATA karneta Vanjskotrgovinske komore u Tuzli. Sve dodatne informacije, kao i potrebne upute o ATA sistemu i obrasce, zainteresirani mogu pronaći na web stranici Vanjskotrgovinske komore BiH www.komorabih.ba

ba ili direktno – na osnovu dole navedenih kontakt informacija kao i u Uredu Vanjskotrgovinske komore Bosne i Hercegovine u Tuzli pri Kantonalnoj privrednoj komori Tuzla - Trg slobode bb – 75000 Tuzla - Tel/fax. +387/35/396-556 i Fax:+387/35/369-552, email: atatz@komorabih.ba - kontakt osoba: Amerlina Avdić.

D.K.

Iz Vlade Tuzlanskog kantona...

Intenziviranje saradnje sa Centrom za robotiku u Tuzli

Nastavak dosadašnje uspješne saradnje i razvoj novih projekata, bile su teme sastanka premijera Tuzlanskog kantona Denijala Tulumovića, ministra privrede Asmira Hasića i predsjednika Skupštine TK Žarka Vujuvića sa osnivačem Centra za robotiku u Tuzli Muamerom Babajićem. Istaknuto je da su uspostavljenom Centrom za robotiku u Tuzli, Tuzlanski kanton i Bosna i Hercegovina otvorili vrata novim, sofisticiranim tehnologijama i novim trendovima prisutnim u modernim industrijama. Još na početku Vlada je prepoznala značaj ovog projekta i pružila podršku početku njegovog rada, te pokazala da proaktivan pristup i zajednički rad sa potencijalnim investitorom može biti od izuzetnog značaja za uspjeh investicionog poduhvata i rezultirati pozitivnim efektima. Nakon više od dvije godine uspješnog rada Centra, razgovarano je na ovom sastanku i o novim projektima koji će u Centru biti realizirani, a odnose se između ostalog na edukacije CNC i robot operatera ali i rad sa djecom, učenicima i studentima sa posebnim akcentom na mehatroničare. **„Centar danas ima značajne kapacitete da istovremeno prenosi iskustva, educira radnu snagu, ali i da stvaramo poslovne veze domaćih privrednika sa privrednicima iz zapadne Europe“**, kazao je Babajić ističući spremnost da se dosadašnja iskustva stave na raspolaganje kako obrazovnim ustanovama, tako i privredi u Kantonu. Imajući u vidu dosadašnju saradnju, ali i potencijal za njenu nadgradnju i intenziviranje, dogovoreno je da se upriliče sastanci sa predstavnicima JU Služba za zapošljavanje Tuzlanskog kantona, te obrazovnih institucija, kako bi se konkretizirali oblici i načini buduće saradnje. **„Imajući u vidu želju mladih ljudi za odlaskom iz Bosne i Hercegovine, u ovom i sličnim projektima vidimo šansu za osnaživanje kadrova i stvaranje novih prilika za zapošljavanje, ali i privlačenje domaćih i stranih privrednih subjekata. S tim u vezi sigurno je da ovakvi projekti imaju našu podršku i da ćemo, kao Vlada, podržati njihov rad i raditi na intenziviranju i proširenju saradnje“**, rekao je premijer Tulumović.

Tuzlanski kanton u Istanbulu

Zahvaljujući dobroj saradnji turističkih djelatnika Sarajeva i Tuzle, predstavnici Ministarstva trgovine, turizma i saobraćaja i Turističke zajednice Tuzlanskog kantona imali su priliku, početkom februara, predstaviti turističke potencijale i turističku ponudu Tuzlanskog kantona, na prestižnom 24. istočno-mediteranskom međunarodnom sajmu turizma i putovanja „EMIT“ u Istanbulu. Turistička ponuda Tuzlanskog kantona privukla je veliki broj posjetilaca i nadamo se da će u narednim periodu biti ostvareni i konkretni rezultati na daljnjoj afirmaciji turizma i turističke ponude Tuzlanskog kantona. Za početak, očekuje se organizovano studijsko putovanje turoperatera iz Turske od kojih očekujemo da u svoje turističke ponude ponude Bosne i Hercegovine uvrste i Tuzlanski kanton.

Zajedničkim aktivnostima gradova i Kantona ubrzati saobraćajno rasterećenje

Gradovi Tuzla i Živinice će bez odlaganja i u najkraćim mogućim rokovima odgovoriti na sve zahtjeve koji se budu ticali i koji budu u domenu lokalnih zajednica, a u pogledu stvaranja preduslova za izgradnju nove dionice ceste Šićki Brod – Đurđevik, dogovoreno je na sastanku delegacija Vlade Tuzlanskog kantona s jedne i gradova Tuzla i Živinice s druge strane. Naime, u prostorijama Vlade upriličena je prezentacija projekta i do sada realiziranih aktivnosti u vezi sa izgradnjom nove dionice magistralne ceste Šićki Brod – Đurđevik, kao i aktivnosti koje će uslijediti u narednom periodu, a za čiju će realizaciju biti neophodne i saglasnosti i angažman lokalnih zajednica. Kako su istaknuli premijer Tuzlanskog kantona Denijal Tulumović i ministar trgovine, turizma i saobraćaja Edin Buševac, u Federalnoj direkciji cesta je završen projektni zadatak i uskoro se može očekivati raspisivanje tendera za izradu projekta ove dionice ceste. „Grad Tuzla je za gradnju i sigurno neće biti kočnica ovom projektu. Smatramo da je u izgradnji razvoj“, kazao je gradonačelnik Tuzle Jasmin Imamović. Premijer Tulumović je iskazao zahvalnost za razumijevanje i spremnost gradskih institucija da u što kraćim rokovima odgovore na svoj dio zadatka i urade svoj dio posla, a sve kako bi se što prije počelo sa izgradnjom. Tokom sastanka razgovaralo se i o drugim strateškim pitanjima od značaja za Tuzlu, Živinice, Tuzlanski kanton ali i cijelu Bosnu i Hercegovinu. Osim premijera Tulumovića i ministra Buševca, današnjem sastanku prisustvovao je i ministar prostornog uređenja i zaštite okoliša Elvir Rošnjaković, direktor JU Direkcija regionalnih cesta TK Zijad Omerčić, sekretar Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša Emir Softić i pomoćnik ministra za saobraćaj Nenad Lukanović. Osim gradonačelnika imamovića delegaciju Grada Tuzle, činili su pomoćnica gradonačelnika za geodetske i imovinsko – pravne poslove Jasmina Hasanefendić Šimleša, direktorica upravne organizacije Zavod za urbanizam Grada Tuzla Selma Imamović i pomoćnik gradonačelnika za prostorno uređenje i zaštitu okoline Omar Hadžić, dok je u ime Grada Živinica sastanku prisustvovao pomoćnik gradonačelnika Živinica Enes Glavinić.

D.K.

Global Ispat Koksna Industrija d.o.o. Lukavac...

Uprava GiKiL-a isključila GSHL iz društva

Zbog neispunjavanja ugovorenih obaveza

Uprava Global Ispat Koksne Industrije d.o.o. Lukavac (GIKIL) donijela je odluku o isključenju člana Global Steel Holdings Limited (GSHL) u likvidaciji, Isle of Man, UK iz društva GIKIL. Odluka je donesena u skladu sa Statutom Global Ispat Koksne Industrije, te na osnovu Zakona o privrednim društvima Federacije BiH. Isključeni član, GSHL u likvidaciji, ovime gubi sva prava iz udjela i davanja učinjenih na ime udjela na dan donošenja ove odluke (20.01.2020.godine), a Uprava GIKIL-a se obavezuje da odluku provede

kroz izmjene u knjizi udjela te drugim aktima društva, kao i u nadležnom sudskom registru. Naime, nakon formiranja društva GIKIL od strane Privrednog društva Koksno-hemijski kombinat d.d. Lukavac (KHK) i Global Steel Holdings Limited (ranije Global Infrastructure Holdings Limited), KHK je ugovoreni iznos kapitala u cjelosti unio prema dogovorenoj dinamici i ugovorenim roku. GSHL je, s druge strane, unio iznos u novcu od oko 32 miliona KM, a da do današnjeg dana nije uplatio preostali iznos upisanog kapitala od oko 45 miliona KM. GSHL je ustvrdio da je svoju obavezu izvršio na način da je obezbijedio radni kapital GIKIL-u izdavanjem korporativne bezuslovne garancije povjeriocu GIKIL-a, firmi Stemcor UK Limited iz Londona, radi plaćanja nabavke uglja, a kojom se obavezao da će ovoj firmi garantovati plaćanje duga GIKIL-a. Firma „Stemcor,“ sadašnji „Moorgate Industries Limited“ zadužio je tako GIKIL za iznos od skoro 260 miliona KM, te pred Općinskim sudom u Lukavcu pokrenuo postupak prinudne sudske naplate. U međuvremenu, 10. maja, 2018. godine, na Visokom sudu pravde na Otoku Man donesena je pravosnažna odluka kojom je nad firmom GSHL otvoren likvidacioni postupak, a na raniji zahtjev „Moorgate Industries UK Limited“. Spomenuta odluka je postala pravosnažna, a posljedica je da je firma GSHL prestala da postoji, da je njezin pravni sljednik GSHL u likvidaciji, te da tu firmu zastupaju i predstavljaju zajednički likvidatori imenovani od strane likvidacionog suda na Otoku Man. Ovime je postalo jasno da GSHL, dakle, do današnjeg dana, ne samo da nije izvršio svoju obavezu uplate temeljnog kapitala GIKIL-a nego i da to ne može učiniti jer se firma nalazi u likvidaciji. Također, Uprava GIKIL-a je 20.12.2019. godine uputila zahtjev GSHL-u u likvidaciji kojim je zatražena uplata nedostajućeg kapitala u iznosu od oko 45 miliona KM u roku od 30 dana, a pod prijetnjom isključenja iz društva GIKIL. Kako nije postupljeno po ovom zahtjevu stekli su se uslovi da se u skladu sa odredbama Zakona o privrednim društvima donese ova odluka. Isključeni član ima pravo na isplatu do sada izvršenih uplata na ime upisanog kapitala u GIKIL-u, a nakon obračuna međusobnih potraživanja. Udio isključenog člana će postati vlastiti udio društva GIKIL, do donošenja drugačije odluke, a Uprava se obavezuje da u roku od 30 dana provede sve neophodne postupke međusobnog obračuna i izmirenja potraživanja isključenog člana i Društva.

GIKIL dobio novi Nadzorni odbor

Nakon što su ispunjeni osnovni formalno-pravni preduslovi, na Skupštini društva Global Ispat Koksna Industrija d.o.o. Lukavac (GIKIL) dobila je novi Nadzorni odbor. U novi sastav ovog nadzornog tijela, a nakon razrješenja svih ranijih članova, imenovani su Hajrudin Kunalić, Enver Arnautović, Abdel Đozić, Abdulah Zukić i Jasmin Nukić. Održavanje Skupštine društva i izbor novog sastava Nadzornog odbora uslijedili su nakon što je Uprava kompanije donijela odluku o isključenju člana društva GSHL u likvidaciji, u skladu sa odredbama Zakona o privrednim društvima Federacije Bosne i Hercegovine. Skupština društva usvojila je i finansijski izvještaj o poslovanju kompanije za 2018. godinu, a donesena je i odluka da se broj članova Uprave GIKIL-a proširuje sa sadašnja aktivna tri na ukupno šest članova. Novi Nadzorni odbor će održati konstituirajuću sjednicu na kojoj će biti izabran i predsjednik novoimenovanog nadzornog tijela, a nakon toga uslijedit će i imenovanje generalnog direktora i ostalih članova Uprave.

Imenovana nova Uprava GIKIL-a

Abdel Đozić predsjednik Nadzornog odbora, Dževad Kasumović novi generalni direktor

Global Ispat Koksna Industrija d.o.o. Lukavac (GIKIL) dobila je novu Upravu na konstituirajućoj sjednici Nadzornog odbora koja je održana sredinom februara. Za novog generalnog direktora kompanije imenovan je Dževad Kasumović, dok je Suad Imamović potvrđen na mjesto zamjenika generalnog direktora. Na mjesto izvršnog direktora za proizvodnju imenovan je Almin Suljić, a Jasmin Ovčina je novi izvršni direktor za SCM (Supply Chain Management). Nova Uprava dobila je i novog izvršnog direktora za finansije te će ovu funkciju u narednom periodu vršiti Osman Abadžić. Izboru članova nove Uprave prethodilo je imenovanje predsjednika Nadzornog odbora te je na ovu poziciju jednoglasno izabran univerzitetski profesor Abdel Đozić. „Uprava je sastavljena od trenutnih i bivših zaposlenika GIKIL-a koji imaju bogato, dugogodišnje iskustvo u rukovodnim strukturama kompanije. Uz pet imenovanih naknadno će, prema odluci, biti postavljen i šesti član Uprave. Ubijedjeni smo da će uz novi tim, uključujući i Nadzorni odbor, kompanija krenuti snažnim koracima naprijed uz privlačenje novih investitora i osiguranje stabilnosti poslovanja“, kazao je Đozić. Podsjećamo, na Skupštini društva koja je održana protekle sedmice, a nakon razrješenja svih ranijih članova, GIKIL je dobio novi Nadzorni odbor. U novi sastav ovog nadzornog tijela imenovani su Hajrudin Kunalić, Enver Arnautović, Abdel Đozić, Abdulah Zukić i Jasmin Nukić. Održavanje Skupštine društva i izbor novog sastava Nadzornog odbora uslijedili su nakon što je donesena odluka o isključenju člana društva GSHL u likvidaciji, u skladu sa odredbama Zakona o privrednim društvima Federacije Bosne i Hercegovine. Nakon toga je održana i konstituirajuća sjednica Nadzornog odbora, uz izbor i imenovanje i novih članova Uprave, čime su uspostavljeni funkcionalni organi korporativnog upravljanja u GIKIL-u.

GIKIL i Tehnološki fakultet u Tuzli obnovili saradnju

Potpisan novi sporazum

S ciljem užeg povezivanja privrede i nauke, teorije i prakse, predstavnici Global Ispat Koksne Industrije d.o.o. Lukavac (GIKIL) i Tehnološkog fakulteta Univerziteta u Tuzli potpisali su novi sporazum o saradnji u oblasti edukativnih, istraživačkih i naučnih djelatnosti. Prema riječima dekana Tehnološkog fakulteta prof.dr. Seada Čatića najveću korist od ove saradnje imat će studenti, ali i cjelokupna akademska zajednica. „Mi smo imali sličnu saradnju sa kompanijom GIKIL i ranije, a sada se evo ponovo ukazala i potreba i prilika da se ta veza ojača. Sporazum će omogućiti unapređenje ključnih procesa i na jednoj i na drugoj strani, a naročito na području razmjene stručnjaka i istraživača, razmjene znanja u teoriji i praksi, zajednički razvoj studijskih programa, kao i realizaciju praktičnih vježbi i predavanja. Ono što je za studente posebno važno jeste, dakle, usvajanje praktičnih znanja i njihova adaptacija na radno okruženje u hemijskoj industriji, a ova kompanija zaista pruža bogate mogućnosti za to“, kazao je Čatić. Korist od aktivne saradnje fakulteta i privrede odavno je prepoznata i u GIKIL-u gdje postoji kontinuirana potreba kako za kvalitetnim inženjerskim kadrom, tako i za saradnjom u pronalaženju efikasnih tehnoloških rješenja specifičnih za industriju kao što je GIKIL.

„Tehnološki fakultet u Tuzli za nas predstavlja zaista kvalitetnu bazu za izbor budućih kadrova u kompaniji, a ovime ćemo cjelokupan taj proces dodatno unaprijediti. Ono što je za nas u ovom momentu također veoma važno jeste saradnja profesora i studenata sa našim sada već iskusnim inženjerima, od kojih su mnogi njihovi bivši studenti, prvenstveno na zajedničkim projektima iz oblasti hemijskog inženjerstva i inženjerstva zaštite okoline od kojih će korist imati i fakultet i kompanija, ali i cjelokupna lokalna zajednica“, kazao je zamjenik generalnog direktora u GIKIL-u Suad Imamović. Sporazum je potpisan na period od četiri godine.

Održan 42. sajam turizma...

“Beograd, prijestolnica turizma”

Privreda TK i ove godine predstavljena na Sajmu turizma u Beogradu

„Beogradski sajam“ potpisuje uspješnu organizaciju i 42. izdanja Međunarodnog beogradskog sajma turizma. I ova sajamska manifestacija je završena u fantastičnoj atmosferi, u maniru najuspješnijeg i najvećeg turističkog događaja u regionu. Uz prateće manifestacije: 11. Međunarodni sajam vina BeoWine, 16. Međunarodni sajam hotelsko-ugostiteljske opreme HORECAOPREMA i 16. Sajam suvenira „Vidi Srbiju“, događaj je pružio najbolji pregled trendova i kretanja u turističkoj privredi i otvorio nove perspektive u razvoju ove sfere biznisa. Sajam sa dugom tradicijom, regionalnim ugledom i povjerenjem učesnika i posjetilaca, pokazao je zašto je jedna od najuspješnijih manifestacija Beogradskog sajma i zaštitni znak grada Beograda. I ove godine, uz visok organizacioni i profesionalni nivo, sajam je privukao još veći broj izlagača, poslovnih posjetilaca iz svih krajeva svijeta i najšire publike i ljubitelja putovanja.

Pod sloganom „Put pod noge“ u halama Beogradskog sajma, turističku ponudu i smeštajne kapacitete, kulturu i običaje, vina i specijalitete, predstavilo je više od 700 direktnih izlagača i suizlagača iz 40 zemalja. Zajedno sa poslovnim gostima na sajmu su ukupno bile prisutne 44 države. Zajedno, na sve četiri manifestacije, učestvovalo je više od 900 izlagača i 66.784 posjetilaca. Prvi put ove godine na Sajmu turizma predstavili su se Slovačka, Dominikanska Republika i Kenija. Gruzija, koja je prvi put izlagala na sajmu vina, održala je i turističku prezentaciju za medije, turističke agencije i važne goste pod naslovom „GEORGIA – TRAVEL DESTINATION“. Predstavnici ove zemlje najavili su još izraženije prisustvo na slijedećem sajmu turizma.

Ovogodišnji sajam je otvorio potpredsjednik Vlade i ministar trgovine, turizma i telekomunikacija Rasim Ljajić porukom da će 2020. biti godina reformi i novih investicija u turizam Srbije. Zemlja partner ovogodišnjeg Sajma turizma bila je Arapska Republika Egipat, a u sajamskom nastupu u hali 1 Beogradskog sajma na velikom štandu zainteresovanim posjetiocima predstavili su svoje brojne turističke adute. Najznačajnija prošlogodišnja novina na Sajmu turizma, B2B poslovni portal, uveden u saradnji sa poslovnim partnerima Privrednom komorom Srbije i Evropskom mrežom preduzetništva, ove godine dobio je na punom značaju u povezivanju učesnika na sajmu sa oko 9000 pregleda profila. Pored portala, ove godine izdvojen je poseban prostor za organizaciju „B2B Meetings“ sastanaka između poslovnih posjetilaca i izlagača, kao i izlagača međusobno. Sastanci su se održavali u specijalnom prostoru u hali 1, a najveći broj sastanaka imali su profesionalni kupci – predstavnici turističkih agencija iz inostranstva, koji su organizovano došli u organizaciji Beogradskog sajma.

Tokom prva dva dana sajma održano je više od 300 sastanaka u „B2B Meetings“, kao i veliki broj sastanaka na štandovima izlagača i u Business Lounge. Tendencija rasta broja kvalitetne posjete je nastavljena, a po rezultatima anketa, kao i na osnovu direktnih razgovora sa izlagačima, ove godine napravljen je značajan pomak i po pitanju poslovne posjete, te je poslovnih gostiju bilo iz Sjedinjenih Američkih Država, Gruzije, Libana, Kuvajta, Singapura, Velike Britanije itd. Srbija, zemlja domaćin Sajma turizma, na sajmu je predstavila sve najbolje i najnovije u svom turizmu.

Na štandovima u hali 4, uz nastupe turističkih organizacija i

gradova, promovisane su znamenitosti, domaći smeštajni kapaciteti, srbijanska kultura, običaji i suveniri. Tradicionalno, tokom Sajma turizma Turistička organizacija Srbije (TOS) organizovala je i 16. Sajam suvenira pod nazivom „Vidi Srbiju“ gdje su posjetioci na 30 izložbenih pultova mogli da vide i kupe suvenire iz svih regija Srbije. U cilju unaprjeđenja i promocije svih tipova turizma, Beogradski sajam je ove godine u hali 1A posebno predstavio omladinski turizam, urbani/avanturistički i manifestacioni turizam, koji u svijetu značajno učestvuju u ukupnim turističkim kretanjima. U hali 1 izlagale su turističke agencije, turističke organizacije, zemlja partner Egipat, inostrani izlagači, avio kompanije. U hali 2 na nivou A, osim turističkih agencija, svoju poslovnu ponudu predstavili su osiguravajuće kuće, fakulteti i više škole iz oblasti turizma i ugostiteljstva. U halama 3 i 3A odvijao se Sajam vina BeoWine, uz učešće više od 130 izlagača iz 14 zemalja. Prvi put su predstavljena vina iz Gruzije, a zatim tradicionalno i vina iz Italije, Nemačke, Francuske, Hrvatske, Slovenije, Bugarske, Severne Makedonije, Crne Gore, Poljske, Austrije, Turske i Bosne i Hercegovine. U hali 4 po običaju se predstavio domaći turizam – Turistička organizacija Srbije, Turistička organizacija Beograda, turističke organizacije gradova Srbije, strukovna udruženja, planine, banje, jezera, salaši...U halama 2B i 2C prostirala se izložba najsavremenije opreme za hotelijerstvo i ugostiteljstvo na Sajmu HORECA-OPREMA, gdje je učestvovalo 62 izlagača iz Srbije, Hrvatske, Italije i Grčke.

Ovogodišnji sajam obilježio je i izuzetno bogat i sadržajan prateći program, uz cjelodnevna dešavanja, gostovanja renomiranih stručnjaka i predavača. Pregršt interaktivnih sadržaja, prezentacija, promocija, konferencija, degustacija, i ove godine učinio je ovaj veliki sajamski događaj podjednako privlačnim za poslovne posjetioce kao i najširu publiku. Svoju turističku ponudu u konferencijskim salama predstavili su: Ruska Federacija, Turistička organizacija Srbije, zemlja partner Arapska Republika Egipat, ambasada Indonezije, Ministarstvo turizma Republike Bugarske, Smedervska tvrđava, Turistička organizacija Vojvodine, Turistička organizacija Subotice, Turistička organizacija Valjevo i dr.

Na predavanjima i master classovima učestvovali su: Ivana Nešković - STR Velika Britanija, Charlotte Noel Travel Rebel Belgija, Vicky Karantzavelou Travel Daily News Grčka, a uz podršku Privredne komore Srbije održane su radionice Booking.com. Atraktivna multimedijalna manifestacija posjetiocima je pružila jedinstvenu mogućnost da uz ekskluzivne sajamske pogodnosti na vrijeme bukiraju aranžmane za ljetnju sezonu, probaju vina i gastro specijalitete iz različitih regija i dijelova svijeta. Tokom četiri sajamska dana, Beograd je bio turistički centar i grad kosmopolitskog duha, što je uz brojne prateće događaje, promocije, prezentacije i konferencije rezultiralo velikom pažnjom javnosti i predstavnika medija za Sajam turizma, kao i značajnim brojem objava, priloga, intervju

i reportaža sa samog događaja u digitalnim i štampanim medijima. Akreditovano je oko 1000 novinara iz dvadesetak zemalja.

• „Privreda TK“ na sajmu turizma

I ove godine Kantonalna privredna komora Tuzla je organizovala nastup na Međunarodnom beogradskom sajmu turizma. 42. izdanje Sajma, dalo je potvrdu da se radi o najvećoj i najznačajnijoj turističkoj manifestaciji u Srbiji i jugoistočnoj Evropi. Prilikom predstave ponude, svoje usluge i proizvode firme članice komorskog Udruženja za turizam, ugostiteljstvo i trgovinu su imale kroz tradicionalnu zajedničku sajamsku postavku pod nazivom „Privreda TK“ koju organizuje Komora Tuzla. Na štandu koji je bio pozicioniran u hali 2 predstavljeni su: Svadbeni salon „Ljubavna priča“ Tuzla, JKP „Pannonica“ d.o.o. Tuzla, „MamaMia Origins Steak & Wine Restaurant“ Tuzla, Hotel „Vidikovac“ Divič - Zvornik, Hotel „Tehnograd“ Tuzla, „Cisp Italija“ predstavništvo Tuzla, turističke agencije „Golden tours“ Tuzla i „Transturist“ Tuzla, Lukavački sajam turizma „List“, Gradačački sajam, Turistička organizacija grada Tuzla, Turistička zajednica Tuzlanskog kantona, „Cydonia“ Gradačac, „Ordinacija Balić“ Tuzla, Hotel „Mellain“ - Lječilište „Aqua Bristol“ Tuzla, Restoran „Bardak“ Đurđevik. Bilježimo veliki broj poslovnih posjeta našem zajedničkom izlagačkom prosotoru. Značajne su posjete posjetilaca sajma kao i izlagača a „Privredu TK“ posjetili su u Beogradu i predstavnici nekoliko kantonalnih ministarstava, institucija, organizacija i firmi članica.

Značajno je pomenuti da je u hali 1 na velikom izložbenom prostoru turističke zajednice Tuzlanskog kantona, upriličena promocija 18. sajma ekologije i turizma „List“ Lukavac. Na promociji su o ovoj sajamskoj manifestaciji govorili Edin Delić načelnik općine Lukavac, Edin Buševac ministar za trgovinu, saobraćaj i turizam TK i Aziz Čačković predsjednik OO sajma „List“. Velikom broju zvanica emitovan je film o dosadašnjih 17 izdanja lukavačkog sajma i upućen poziv da učestvuju na jednoj od najznačajnijih sajamskih manifestacija iz oblasti turizma u BiH, koja se ove godine održava od 7. do 9. maja.

Pripremio: Dino Kalesić

O bh turizmu...

Sektor turizma u BiH ima visok potencijal koji nije iskorišten

Tokom prethodne decenije broj turista u BiH povećan za milion

Bosnu i Hercegovinu posljednjih nekoliko godina posjećuje sve više turista iz regiona, ali i mnogih drugih dijelova svijeta, što najbolje pokazuju i zvanični podaci Agencije za statistiku BiH, javlja Anadolu Agency (AA). Turizam bez sumnje predstavlja jedan od najbrže rastućih sektora u BiH koja uz kontinuirano obogaćivanje ponude i kontinuiranu promociju turističkih sadržaja iz godine u godinu privlači sve veći broj turista i gostiju. Zahvaljujući svojim prirodnim ljepotama, izuzetno bogatom kulturno-historijskom naslijeđu i gastronomskoj ponudi BiH je i prošle godine bila atraktivna turistička destinacija za mnoge koji su odlučili da posjete ovaj dio Evrope. BiH je prošle godine posjetilo više od 1,5 miliona turista, ubjedljivo najviše od kako se prikupljaju podaci o turističkim posjetama bh. gradovima. U prvih jedanaest mjeseci prošle godine Bosnu i Hercegovinu je posjetilo ukupno 1,544.452 turista, što je znatno više u odnosu na sve prethodne godine. O značajnom turističkom procvatu najbolje govori podatak da je broj turista u BiH prošle godine bio veći za oko milion u odnosu na podatke od prije deset godina. Naime, prema podacima Agencije za statistiku BiH, BiH je 2009. godine posjetilo 572.634 turista, a već sljedeće 656.333, što je 14,6 posto više u odnosu na godinu ranije. Svake sljedeće godine u kontinuitetu je rastao broj turista, pa je tako ovu balkansku zemlju tokom 2011. godine posjetilo 686.148 turista, što je više za 4,5 posto u odnosu na isti period 2010. godine. Već 2012. godine u Bosni i Hercegovini je registrovan dolazak 747.827 turista, što je povećanje od devet posto, dok je 2013. zemlju posjetilo 844.189 turista – više za 12,9 posto u odnosu na prethodnu godinu. U BiH su 2014. godine turisti ostvarili ukupno 846.581 posjetu, što je za 0,3 posto više nego 2013. godine, dok je u periodu januar – decembar 2015. godine zabilježeno 1.029.000 posjeta turista, što predstavlja rast od 21,5 posto. Prema tome, 2015. je godina u kojoj je prvi put broj turista premašio cifru od milion, a svake sljedeće godine njihov broj je konstantno rastao. Podaci Agencije za statistiku BiH pokazuju da su u periodu januar – decembar 2016. godine turisti ostvarili 1.148.530 posjeta, što je više za 11,6 posto u odnosu na isti period 2015. godine. Tokom 2017. godine gradove BiH je posjetilo 1.307.319 turista, što je više za 13,7 posto u odnosu na 2016. godinu, dok su u periodu januar – decembar 2018. turisti ostvarili 1.465.412 posjete, što je više za 12,1 posto u odnosu na isti godinu ranije. Iz Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH kao dominantne vrste turizma u BiH ističu zimski turizam, kulturni turizam, eko i etno turizam, avanturistički, vjerski, banjski i primorski turizam.

“Sektor turizma u BiH ima visok potencijal koji nije iskorišten ni na približno optimalnom nivou. Trenutno se BiH, u smislu stepena njenih turističkih potencijala kojima obiluje, može smatrati ‘neobrađenim dijamentom’”, smatraju u ovom državnom ministarstvu. Brojni poznati svjetski časopisi u posljednjih nekoliko godina Sarajevo i Mostar su u više navrata proglašavali jednom od deset atraktivnih turističkih destinacija koja se mora posjetiti.

• BiH je 14. najbrže rastuća turistička destinacija u svijetu

Bosna i Hercegovina je 14. najbrže rastuća turistička destinacija u svijetu u 2019. godini, pokazuje najnoviji izvještaj Svjetske turističke organizacije (UNWTO). Tokom 2019. godine broj turista u Bosni i Hercegovini uvećan je za 13,7%. Podaci UNWTO pokazuju povećanje broja turista u svijetu sa 1,5 miliona avionskih letova, što je 4% više u odnosu na 2018. godinu. Većina važnih destinacija bilježi stabilan rast broja posjetilaca, poput Francuske koja je imala više od 90 miliona posjetilaca u 2019. godini. Najveći rast zabilježili su Mijanmar 40,2%, Portoriko 31,2%, Iran 27,9% i Uzbekistan 27,3%. Crna Gora se nalazi na visokom petom mjestu na listi zahvaljujući povećanju broja turista za čak 21,4%.

Egipat, Turska i Tunis se polako “vraćaju u igru” i ponovo uspijevaju da privuku turiste nakon užasnih terorističkih napada koji su se dešavali na ovim podnebljima tokom proteklih godina.

D.K.

18. Međunarodni sajam turizma i ekologije...

„LIST“ 2020 Lukavac od 7. do 9. maja

Potaknuti što veći broj mladih ljudi na razmišljanje o potrebama zaštite i unapređenja okoliša i prirode

Pripreme za održavanje 18. Međunarodnog sajma turizma i ekologije “LIST” 2020, koji će se održati u terminu od 7. do 9. maja 2020. godine u Lukavcu su uveliko u toku. Uz podršku Vlade Tuzlanskog kantona, Ministarstva trgovine, turizma i saobraćaja TK, Turističke zajednice TK, Kantonalne privredne komore Tuzla i Općine Lukavac sajam je postao jedna od najprestižnijih manifestacija u BiH. Sajam je proglašen manifestacijom od značaja za Općinu Lukavac 2003. godine, a isto tako i Vlada Tuzlanskog kantona je ovu manifestaciju proglasila kao projekat od značaja za razvoj privrede Tuzlanskog kantona. 18. godinu za redom Turističke zajednice, vladine i nevladine organizacije, privredne komore, turističke agencije i tour operateri, hoteli, restorani, proizvođači hrane i pića, kao i ostali privrednici iz BiH, regiona, Evrope i svijeta prepoznali su Lukavački sajam kao mogućnost za prezentaciju svojih proizvoda/usluga, uspostavljanje novih poslovnih veza, kao i proširenje postojećih. Ulogu partnera Lukavačkog sajma u prethodnim godinama su preuzeli Općina Barleben iz SR Njemačke, Ambasada Indonezije, Općina Ulcinj i Turistička organizacija Ulcinj iz Crne Gore, Općina Žabalj i Turistička organizacija Žabalj iz Srbije, Grad Županja i Turistička zajednica grada Županja iz Hrvatske, Turistička organizacija Zlatibor, Turistička prizma Novi Sad. Od 2018. godine Sajmu turizma je dodana i komponenta ekologije što je svakako doprinijelo zanimanju različitih subjekata koji se bave pitanjem okoliša, te kompanija koje se bave novim tehnologijama i proizvodnjom uređaja za prečišćavanje. Učešće na prošlogodišnjem sajmu je uzelo 158 izlagača iz osam zemalja učesnica: Turske, Italije, Slovenije, Albanije, Srbije, Hrvatske, Crne Gore i BiH. Sajam će biti organizovan na prostoru kulturnog i sportskog rekreacionog središta grada Lukavac na zatvorenom izložbenom prostoru od cca 2.500 m2 te na oko 2.000 m2 otvorenog izložbenog prostora. U okviru Sajma će se održati više podsajamskih manifestacija, a to su Izbor za MISS F BiH, Regionalno takmičenje turističko-ugostiteljskih škola, Dani ženskog stvaralaštva, Bosanska sofru, Festival hrane i pića, Sajamska biciklijada i Novinarska kotlićijada. Organizatori veliku pažnju posvećuju i razvoju sektora malog i srednjeg poduzetništva koji su direktno ili indirektno povezani sa turizmom, kao generatorom regionalnog i lokalnog rasta i razvoja. Isto tako jedan od važnijih ciljeva sajma turizma „List“ je

promicanje turističkih potencijala, prirodnih resursa, kulturnog bogatstva i turističkih destinacija sa raznovrsnim sadržajima za odmor, zabavu, zdravstveni oporavak, sport i rekreaciju ino učesnicima. Sama organizacija specijaliziranih manifestacija u ovom slučaju Sajma turizma i ekologije isto tako ima za cilj potaknuti i održati ekološku svijest o očuvanju svega što nam je priroda podarila, a i promocija našeg prirodnog bogatstva, kroz akcije, seminare, izlete i druženja. Kako bi doprinijeli što većoj osvještenosti ljudi o značaju prirode i kulturno-povijesnog blaga naše zemlje u okviru Sajma se organizuju iz godine u godinu okrugli stolovi, konferencije i predavanja koja imaju za cilj promociju zaštite okoliša, naročito među mladim generacijama.

**LUKAVAČKI SAJAM
TURIZMA I EKOLOGIJE "LIST"
7-9. maja 2020.
www.lukavacki-sajam.com**

Svojim radom i akcijama organizatori žele potaknuti što veći broj mladih ljudi na razmišljanje o potrebama zaštite i unapređenja okoliša i prirode, kao i ljudskog zdravlja, te na taj način razviti pozitivan odnos mladih prema okolišu. Isto tako cilj nam je biti prepoznatljiv, nuditi svoje usluge i uključiti lokalno stanovništvo u samu organizaciju, čime želimo što više dohotka od turizma zadržati u destinaciji, težimo promicati destinaciju koja čuva i vrednuje sve oblike svoje povijesne i kulturne baštine tako da u njoj mogu uživati kako domaći stanovnici tako i turisti. Kontakt: Sprečanska 1, 75300 Lukavac
Tel.: +387 35 574 700 - Fax: +387 35 574 700
lukavacki_sajam@yahoo.de - www.lukavacki-sajam.com
Prijave na web stranici Komore, www.kpktz.ba

Raspisan Javni natječaj za nagradu:

“Zvijezda turizma BiH 2019”

Privredna/Gospodarska komora Federacije BiH raspisuje JAVNI NATJEČAJ ZA NAGRADU „ZVIJEZDA TURIZMA BIH 2019”.

I. PREDMET JAVNOG NATJEČAJA

Predmet Javnog natječaja je prikupljanje prijava za odabir najboljih kandidata iz oblasti turizma a za dodjelu nagrade „Zvijezda turizma BiH 2019” (u daljnjem tekstu: Nagrada).

Nagrada će se dodjeljivati za sljedeće kategorije:

1. Turistička organizacija
  2. Turistička manifestacija
  3. Receptivna turistička agencija
  4. Ugostiteljski objekat za smještaj sa dvije podkategorije
    - Ugostiteljski objekat tipa Hotel
    - Ostali ugostiteljski objekti za smještaj
  5. Organizacija ili pojedinac za doprinos unapređenju turizma i podizanju kvaliteta turističkih usluga
- Svi dobitnici nagrade “Zvijezda turizma” nagrađuju se Plaketom, a glavna nagrada - Statua “Zvijezda turizma” dodjeljuje se po odluci stručnog žirija laureatu koji je dobio najveći broj kandidatura od strane žirija.

Izabrani dobitnici nagrade i priznanja bit će predstavljeni na Sajmu turizma i ekologije LIST – Lukavac (7.-9.05.2020.godine).

Kriteriji za izbor kandidata:

Kriteriji za dodjelu nagrade po kategorijama su sljedeći:

1. Turistička organizacija:
  - Obogaćivanje kvalitete, sadržaja i raznovrsnosti turističke ponude destinacije
  - Kvalitet marketinških aktivnosti, internet stranica, društvene mreže, promotivni materijali, učešće na sajmovima i specijaliziranim događajima, organizacija odgovarajućih događaja i njihov program, medijska prisutnost i ostale promotivne aktivnosti
  - Projektna aktivnosti
  - Ostvaren turistički promet
  - Suradnja sa turističkom privredom i drugim privrednim subjektima
  - Kvalitet programa i sadržaja ponude, broj izlagača i ponuđača roba i usluga, broj posjetilaca manifestacije
2. Receptivna turistička agencija:
  - proširenje i obogaćivanje receptivne turističke ponude novim programima putovanja
  - marketinške aktivnosti, internet stranica, društvene mreže, promotivni materijali, nastupi na sajmovima i specijalnim događajima
  - rezultat turističkog prometa (broj dolazaka i noćenja stranih turista u odnosu na prethodnu godinu)
3. Ugostiteljski objekat za smještaj (podkategorija Hotel i podkategorija Ostali objekti za smještaj)
  - uređenost objekta (autentičan enterijer i eksterijer)
  - uvođenje novih standarda u pogledu uređenja, opreme i podizanja kvaliteta pruženih usluga (oblik i način primjene novih standarda u poslovanju, uticaj na efikasnost poslovanja, doprinos unapređenju kvaliteta, stepen iskorištenosti kapaciteta i broj gostiju)
  - marketinške aktivnosti, internet stranica, društvene mreže, promotivni materijali, nastupi na sajmovima i specijalnim

događajima

4. Organizacija ili pojedinac za doprinos unapređenju turizma i podizanju kvaliteta turističkih usluga:

- doprinos promociji Bosne i Hercegovine
  - promocija Bosne i Hercegovine na autentičan i kreativan način
  - doprinos razvoju i afirmaciji turističkih potencijala BiH
  - doprinos podizanju kvaliteta turističkih usluga
- U ovoj kategoriji mogu konkurirati privredni subjekti, pravne i fizičke osobe.

Pravo na prijavi imaju:

Svi dionici iz oblasti turizma; turističke agencije, pojedinci, turističke organizacije, te ugostiteljski objekti za smještaj, a koji imaju sjedište u Bosni i Hercegovini.

II. SADRŽAJ PRIJAVE ZA SUDJELOVANJE U JAVNOM NATJEČAJU

Prijava treba biti potpuna i uz nju treba biti dostavljena tražena dokumentacija:

- a) Pripadajući Obrazac za prijavu
- b) Uz prijavu se mora priložiti pisano obrazloženje na maksimalno 3 stranice i uz odgovarajuće priloge (fotografije, audio i video zapise u trajanju do 5 minuta, propagandni materijal i slično).
- c) Uz prijavu za kategoriju „Receptivna turistička agencija” dostavlja se licenca izdata od strane nadležnog organa.
- d) Uz prijavu za kategoriju „Ugostiteljski objekat za smještaj” dostavlja se akt nadležnog organa o razvrstavanju u određenu kategoriju.

III. KRITERIJI ZA OCJENU PRIJAVE I IZBOR KANDIDATA DOBITNIKA

Kriteriji za ocjenu prijave utvrđeni su u poglavlju I pod nazivom Kriteriji za izbor kandidata.

Izbor kandidata dobitnika za dodjelu Nagrade vrši Komisija/Žiri za dodjelu nagrada. Komisiju za odabir kandidata dobitnika imenuje predsjednik Privredne/Gospodarske komore Federacije BiH svake godine za koju se Nagrada dodjeljuje.

Zadatak Komisije je da na temelju propisanih kriterija ovog Javnog natječaja, izvrši rangiranje prispjelih prijava.

Nakon obrade prispjelih prijava Komora će objaviti rezultate natječaja na web stranici Komore.

IV. NAČIN PODNOŠENJA PRIJAVE

Prijave sa odgovarajućom dokumentacijom iz poglavlja II., šalju se preporučeno poštom u zapečaćenim kovčercima na adresu: Privredna/Gospodarska komora FBiH, Kneza Domagoja 12, Mostar ili Privredna/Gospodarska komora FBiH, Branislava Đurđeva 10, Sarajevo.

Na kovčercima napisati: Prijava na javni natječaj – nagrada „Zvijezda turizma BiH 2019”, a na poledini obvezno navesti:

- naziv-ime podnosioca prijave;

- adresu i e-mail adresu

Prijava se također može dostaviti u elektroničkom obliku na e-mail: gkfbih@tel.net.ba

Rok za dostavu prijave je 60 dana od dana objavljivanja Javnog natječaja u dnevnim novinama i na web stranici Komore, odnosno do 23.03. 2020. godine.

Neblagovremene, nepotpune i prijave koje nemaju sve sadržajne elemente (neuredne) bit će odbačene i neće biti predmet daljeg razmatranja.

U postupku ovog javnog natječaja Komora ne snosi nikakve troškove sudionicima u natječaju, te zadržava pravo da u slučaju opravdanosti poništi ovaj javni natječaj. Prispjela dokumentacija se neće vraćati.

V. OSTALE ODREDBE

Sve dodatne informacije vezane za ovaj javni natječaj mogu se dobiti na e-mail: gkfbih@tel.net.ba ili na broj telefona: 036 332 963 u vremenu od 08 -16 sati.

D.K.

Najava sajmskih manifestacija...

B2B susreti i sajam Bursa food Point, 22-26.3.

BIGMEV poziva na Internacionalni sajam i B2B susrete u Bursi - Bursa food Point 2020. Sajam se održava 22.3.2020. - 26.3.2020. god. u Bursi.

BIGMEV vam omogućuje poslovno povezivanje, i na taj način razvija vaše poslovanje sa renomiranim turskim kompanijama. Sajam će Vam omogućiti razmjenu iskustva i nove pristupe u sektoru prehrambene industrije. Sajam mogu da posjete samo dva predstavnika jedne kompanije. Cijena posjete sajmu za jednog učesnika iznosi 300,00 KM (+ PDV). BIGMEV u saradnji sa Privrednom komorom BURSA poziva vas da posjetite ovaj sajam i B2B susrete od 22.3.2020. do 26.3.2020.godine. Organizator sajma pokriva troškove smještaja sa doručkom za

četiri noći, toškove avionske karte, transfere od aerodroma do hotela i ulaznicu na sajam. Učesnici će biti smješteni u elitnom i renomiranom hotelu sa 4* ili 5*. Posjetitelj ima obavezu izvrši online registraciju. Nije dozvoljena posjeta djece ili osoba koje nisu zaposlene u kompaniji! Tursko ministarstvo privrede će odabrati konačne učesnike i isti će biti obaviješteni. Pored toga Vam šaljem i prijavni list za posjetu sajmu. Registraciju izvršiti na sljedećem linku: <http://www.businesstobursa.com/>
Kontakt:Nadis Cetin - Project Manager
Mob: +387 62 608 201
nadis.cetin@bigmev.org
Apkacijski formular na www.kpktz.ba

Sajam Mostar 2020 - 31.3. - 4.4.

Privredna/Gospodarska komora Federacije BiH poziva sve gospodarske subjekte iz BiH da svoje proizvode ili usluge predstave na ovogodišnjem 23. međunarodnom sajmu gospodarstva MOSTAR 2020. Sajam se održava u Mostaru od 31.3. do 4.4.2020. godine. Međunarodni sajam gospodarstva Mostar je najveća gospodarska manifestacija u Bosni i Hercegovini i jedna od najvećih gospodarskih manifestacija u regiji te je samim tim Vaše izlaganje jedinstvena prilika da svoje proizvode i usluge predstavite kako domaćim tako i inozemnim potencijalnim poslovnim partnerima. Zemlja partner ovogodišnjeg međunarodnog sajma gospodarstva Mostar 2020 je Mađarska. Svi gospodarski subjekti zainteresirani za nastup na Mostarskom sajmu mogu se obratiti na sljedeće kontakt brojeve:

• Privredna/Gospodarska komora FBiH - Branislava Đurđeva 10 - 71 000 Sarajevo

Tel: +387 33 217 782 - Fax: +387 33 217 783
• Ured Mostar - Kneza Domagoja 12 - 88 000 Mostar
Tel: +387 36 332 967 Fax: +387 36 332 966
• Kontakt osoba za izlagače: Dario Planinić, dipl.oec - Stručni savjetnik za promociju - d.planinic@kfbih.com
Tel: +387 36 332 967 - Mob: +387 63 481 600

Beograd: 46. sajam građevinarstva “SEEBBE”, 22 – 25.4.2020.

Najveći sajamski događaj u građevinskoj industriji u jugoistočnoj Evropi, Sajam građevinarstva u Beogradu, održaće se od 22. do 25. aprila 2020. godine na Beogradskom sajmu. Specijalizovana je to međunarodna manifestacija koja obuhvata najrazličitije segmente građevinske industrije – od istraživanja i projektovanja, preko izgradnje i održavanja objekata u visokogradnji, niskogradnji i hidrogradnji, do predstavljanja najsavremenijih materijala, građevinskih mašina, uređaja i alata. Upotpunjuju ga i različiti načini adaptacije, rekonstrukcije i restauracije, kao i promocija starih zanata koji su druga krajnost savremenim informacionim tehnologijama i modernom upravljanju projektima. Kao finalna djelatnost, dio Sajma građevinarstva je i opremanje enterijera. Učesnici manifestacije su svi eminentni domaći i strani građevinski

proizvođači, distributeri i trgovci opremom i materijalima. Oni za posjetioce Sajma svake godine pripreme posebne popuste i specijalne uslove plaćanja proizvoda i usluga. Sajam građevinarstva jedan je od najznačajnijih poslovnih sajmova u Srbiji i regionu, i događaj koji je za sve učesnike i posjetioce idealna prilika i ambijent za premijerna predstavljanja inovacija i tehničkotehnoških rješenja.
Prijavni materijal na www.sajamgradjevine.rs.
BEOGRADSKI SAJAM
Bulevar vojvode Mišića 14, 11000 Beograd, Srbija
Dejana Cahun koordinator projekta Tel: +381 (0)11 2655-248, 2655-899, fax: 2655-219
e-mail: seebbe@sajam.rs

“Energa”: Da li ste već rezervisali svoje mjesto na sajmu?

10. Međunarodni sajam “ENERGA” Sarajevo - Centar Skenderija - 9-11. juna/lipnja 2020. godine

Ovom prilikom podsjećamo Vas na povoljnosti prijave izlaganja do 30. aprila/travnja odnosno uplate do 15. maja/svibnja 2020. godine, a koje su navedene u PRIJAVNOM OBRASCU. Konferencija ENERGA svake godine okuplja preko 100 eminentnih učesnika, u okviru koje se tretiraju brojna pitanja i odgovori iz oblasti energetskog sektora, s posebnim osvrtom na strateške energetske projekte i investicione potencijale u BiH. U okviru trodnevnog konferencijskog programa učesnici će, između ostalog, prezentovati/diskutovati na sljedeće teme:

- Vjetar – pokretač regionalne saradnje u procesu dekarbonizacije elektroenergetskog sektora
- Uloga i značaj kupca na otvorenom tržištu
- Fotonaponske elektrane – praktična iskustva

Slogan sajma i prateće konferencije THINKING THE FUTURE / MISLITI NA BUDUĆNOST izražava posvećenost modernoj, održivoj i efikasnoj energetskoj budućnosti, čemu su koncept i svi programski sadržaji Sajma i Konferencije prilagođeni. Više informacija o pripremi i organizaciji ENERGA 2020, možete pronaći na našoj oficijelnoj web stranici www.energa.ba.

Zagreb: “ambienta” od 14. do 18. oktobra

Pozivamo vas da sudjelujete na 47. sajmu “ambienta” - međunarodni sajam namještaja, unutarnjeg uređenja i prateće industrije koji će se održati od 14.-18. listopada 2020. koji će organizirati Zagrebački velesajam i Grad Zagreb.

Skrećemo Vam pažnju da se izlagačima koji se prijave do 13. 6. 2020. odobrava 10% dodatnog popusta na cijenu neuređenog izložbenog prostora (šifra usluge: 0001; 0011).

Za sve dodatne informacije, ponude i dogovore rado Vam stojimo na raspolaganju:

- Nada Banek tel. 01 6503 259, e-mail: nada.banek@zv.hr, www.zv.hr/ambianta
- Tamara Kolar tel. 01 6503 666, e-mail: tamara.kolar@zv.hr, www.zv.hr/ambianta

Beograd: 58. sajam nameštaja, novembra 2020.

vrhunskom dizajnu, kvalitetu i funkcionalnosti nameštaja. U hali 5 biće izložene mašine i alati, i premijerno predstavljene tehničko - tehnološke inovacije od izuzetne važnosti za drvo preradačku industriju. Internacionalni karakter Sajam potvrđuje okupljanjem velikog broja poslovnih ljudi, kupaca, arhitekata, dizajnera i distributera iz regiona i svih krajeva Evrope. Veliki broj prestižnih kompanija koje će izlagati ove godine pokazuju da je Beogradski sajam sve atraktivniji i da se nalazi na mapi bitnih evropskih dešavanja. Tokom trajanja sajma posjetioci će imati priliku da pogledaju već poznatu izložbu mladih dizajnera i da u programu Design Talks prisustvuju razgovorima sa eminentnim učesnicima iz cele Evrope. Vrhunac manifestacije i ove godine predstavljaju dodjela nagrade Zlatni ključ koju će internacionalni žiri dodijeliti najuspješnijim izlagačima za 2020. godinu.

Dobro došli na 58. Sajam nameštaja!

PRESS Beogradskog sajma

Ivana Višković tel: 011 2655 101, 063 395 871

Tamara Vasiljević tel: 011 2655 828, 063 328 169

E mail: press@sajam.rs

Web: sajamnamestaja.rs

D.K.

Član Uprave Sparkasse Bank...

Softić: Tema kreditiranja srednjih i malih preduzeća treba biti u fokusu

Druga regionalna risk menadžment konferencija

Član Uprave Sparkasse Bank i predsjednik Udruženja profesionalnih rizik menadžera BiH Amir Softić je na Drugoj regionalnoj risk menadžment konferenciji održanoj krajem januara u Sarajevu, vodio panel diskusiju koja je bila i tematski fokus ovog stručnog skupa: „Uticaj novog regulatornog okvira, rizika države i kreditnog rejtinga na kreditiranje malih i srednjih preduzeća“. Na konferenciji je više od stotinu priznatih, domaćih i međunarodnih eksperata iz svijeta finansijske i bankarstva otvorilo pitanja na koji način rizici države i kreditni rejting, te novi zakonski okvir u bankarstvu mogu efektivirati kreditnu ponudu i potražnju. Amir Softić je, kao Član Uprave jedne od vodećih i kreditno najaktivnijih banaka upravo u finansiranju privrede BiH, ove teme stavio u jedan praktično primjenjiv kontekst:

„Srednja i mala preduzeća su ključni kontributor u poslovnom ciklusu Bosne i Hercegovine – generišu više od 65% dodatne vrijednosti u poslovnom sektoru i ukupne zaposlenosti. Istovremeno, mali biznis je najmanje otporan na finansijske šokove i nosi najveći nivo kreditnih rizika, što dokazuje visoka stopa neprihodujućih kredita u ovom segmentu. Zbog toga se moramo vrlo intenzivno baviti ovom temom, a to prevashodno znači otvoriti pitanja koja imaju direktan uticaj na kreditnu ponudu i potražnju. Sa jedne strane je to rizik države i kreditni rejting. Sa druge strane, tu su efekti novog zakonskog okvira u bankarstvu, odnosno njegovog usklađivanja sa EU regulativom na ukupno poslovanje banaka. Nesumnjivo da ovaj novi okvir uključuje makropridencijalne instrumente koji se mogu odraziti na poštovanje standarda kreditiranja, a što u konačnici treba povećati nivo stabilnosti bankarskog sistema. To je posebno važno u momentu monetarne politike niskih kamatnih stopa, jer će banke, u nastojanju da kompenziraju pad neto kamatnih prihoda i profitabilnosti, biti sklone preuzimanju višeg nivoa rizika. U isto vrijeme, globalna ekonomija doživljava usporavanje, tako da je za zemlju kao što je BiH izrazito važno da ima stabilan bankarski sistem i dostatnu kreditnu potražnju koja bi prevenirala negativne fluktuacije u okviru poslovnog ciklusa.“ Zaključak ove panel diskusije je bio, da cilj ekonomskih mjera treba biti povećanje boniteta i otplatnog kapaciteta firmi sa jedne strane, te amortizovanje potencijalnih negativnih posljedica mogućeg pooštavanja standarda kreditiranja sa druge strane. Cilj ove stručne konferencije je bio da se promovira unapređenje standarda kvalitete upravljanja rizicima, unaprijedi dijalog na relaciji bankarska zajednica – zakonodavac, osnaži saradnja i umrežavanje u finansijskoj zajednici, i što je najbitnije, da se razgovara o konkretnim prijedlozima rješenja. Posljednji cilj je realizovan na vrlo konkretan način – panel diskusije i radionice su rezultirale nizom zaključaka koje će UPRMBiH staviti na raspolaganje svim relevantnim institucijama, ali i primjenjivim operativnim smjernicama koje će poslužiti unapređenju praksi risk struke u bankarskoj zajednici.

„Vjeruj u sebe“...

Nova akcijska ponuda nenamjenskih kredita Sparkasse Bank

Novi nenamjenski kredit bez hipoteke, u iznosu do 50.000KM

Pod novim sloganom „Vjeruj u sebe“ Sparkasse Bank predstavila novi akcijski nenamjenski kredit sa do sad najnižom nominalnom kamatnom stopom već od 1,49%, i efektivnom 1,79%. „Nastojeći da klijentima obezbijedimo što povoljniji pristup nenamjenskim sredstvima, kreirali smo novi nenamjenski kredit bez hipoteke, u iznosu do 50.000KM što je trenutno maksimalan iznos kredita za nenamjensko trošenje na tržištu. Nominalna kamatna stopa je do sada najniža u ponudi Sparkasse Bank i iznosi već od 1,49%, efektivna 1,79%, te je fiksna za kredite sa rokovima otplate do deset godina. Kredit se može realizovati bez troškova obrade, a u slučaju odabira iznosa do 40.000KM i bez police osiguranja.“, izjavio je Ahmed Karić, direktor Sektora prodaje za stanovništvo i mala preduzeća Sparkasse Bank. Mnogobrojne pogodnosti navedene ponude, čine ovaj akcijski kredit idealnim izborom u slučaju potrebe za uređenjem stana, putovanjem, kupovinom novog automobila i slično. Akcijska ponuda predstavljena je u kampanji pod novim korporativnim sloganom „Vjeruj u sebe“ kojim iz Banke žele poručiti klijentima da vjeruju u svoje želje i ciljeve te da im Banka kao partner uvijek stoji na raspolaganju u njihovom ostvarenju. Akcijska podnuda predviđa posebne uslove i u dijelu ostalih kredita, te nudi stambene i zamjenske kredite, po nominalnoj kamatnoj stopi već od 2,79%, efektivnoj 3,08%, pri čemu klijenti kod kredita sa rokom otplate do deset godina, biraju fiksnu ili varijabilnu kamatnu stopu. Više informacija o navedenim akcijskim pogodnostima i uslovima proizvoda, zainteresovani mogu dobiti putem Info linije Sparkasse Bank 033 280 300, ili na službenoj stranice Banke: <https://www.sparkasse.ba/bs/stanovnistvo>.

D.K.

Novo iz NLB Banke...

Specijalna ponuda stambenih kredita

Veoma atraktivna i do sada najbolja ponuda stambenih hipotekarnih kredita

NLB Banka d.d. Sarajevo pripremila je veoma atraktivnu i do sada najbolju ponudu stambenih hipotekarnih kredita sa brojnim pogodnostima. Radi se o kreditima bez naknade za obradu i vođenje kreditnog računa, sa kamatnom stopom već od 2.75 % (EKS 3%), u iznosima do 300.000 KM i rokom otplate do 25 godina. - Znamo da je kupovina stana vrlo važna životna odluka i upravo zbog toga stojimo našim klijentima na raspolaganju sa odličnim uslovima finansiranja kupovine i adaptacije njihovog doma, ali i refinansiranja postojećih stambenih kredita. NLB Banka prepoznata je po individualnom pristupu svakom klijentu, a s ciljem da naši korisnici usluga donesu najbolju odluku, pozivamo klijente da posjete naše poslovnice kako bi se uvjerili u najbolju ponudu NLB stambenih kredita do sada. Za sve klijente kojima odobrimo stambeni kredit, u znak zahvalnosti pripremili smo i prigodan poklon za useljenje, izjavila je predsjednica Uprave NLB Banke d.d., Sarajevo, Lidija Žigić. Iznos kredita može biti uvećan za iznos do 10.000 KM za opremanje vašeg novog stana uz mogućnost odobravanja grace perioda unutar kojeg se plaća samo kamata, a omogućeno je i finansiranje i stanova u izgradnji.

Podaci Agencije za nadzor osiguranja...

ASA Osiguranje sedmu godinu zaredom na prvoj poziciji

Ovo je sedma godina zaredom kako je ova domaća kompanija zadržala lidersku poziciju

Prema zvaničnim podacima Agencije za nadzor osiguranja, ASA Osiguranje je i ove godine osiguravajuća kuća koja svojim klijentima najbrže isplaćuje odštetne zahtjeve. Ovo je sedma godina zaredom kako je ova domaća kompanija zadržala lidersku poziciju u ovom, po mnogima i najbitnijem segmentu poslovanja. Iako je ASA Osiguranje već etablirano kao najbrže u proteklom godinama, konstantan razvoj i ulaganje u Sektor obrade i isplate odštetnih zahtjeva rezultirao je dodatnim poboljšanjem rezultata u odnosu na prošlu godinu. Stopa od 98,77 posto obrađenih i isplaćenih odštetnih zahtjeva pokazuje da iako postoji rast premije od 18,7 posto i uz to rast broja polica osiguranja, ASA Osiguranje zadržava posvećenost svakoj polici i svakom odštetnom zahtjevu. **“Konstantno unapređenje internih procesa Društva je osnov za pružanje kvalitetne usluge našim klijentima. Građani Bosne i Hercegovine su to prepoznali te su nam ukazali povjerenje i zaključili police osiguranja u ASA Osiguranju. Nastavićemo da se trudimo, da opravdamo ukazano povjerenje, te u narednom periodu planiramo dodatno unaprijediti sve segmente poslovanja. Cilj je da svaki dan ASA Osiguranje bude bolje od onog ASA Osiguranja koje smo imali jučer”**, istakao je Direktor Društva Feđa Morankić.

Iz Međunarodnog aerodroma Tuzla...

Aerodrom Tuzla i Wizz Air pregovaraju o uvođenju novih linija

Aerodrom Tuzla pregovara o novom ugovoru s niskobudžetnim prijevoznikom Wizz Air, za koji se nada da će rezultirati uvođenjem novih ruta i mogućim stacioniranjem trećeg aviona na ovom aerodromu. Kako piše specijalizirani portal exyaviation, dvije strane nedavno su se sastale u Osijeku, gdje je Wizz Air započeo obuku svojih pilota, a nastaviti će razgovore u Tuzli početkom sljedećeg mjeseca. “Obje strane su pokazale spremnost za postizanje sporazuma. U svakom slučaju, moramo definirati određene stvari. Ako sve bude išlo po planu, očekujemo da Wizz Air uvede neke nove linije s aerodroma Tuzla”, izjavio je novi direktor ovog aerodroma Esed Mujačić. Ugovor Aerodroma Tuzla s Wizz Airom ističe ovog juna i vjerovatno će biti potpisan novi četverogodišnji ugovor. Međutim, spor razvoj aerodromske infrastrukture, uključujući proširenje rasvjete za pistu, još uvijek ostaje ključna tačka između dviju strana. Direktor Wizz Aira, Jozsef Varadi, ranije je kazao da je uvjeren da će biti postignut novi sporazum.

“Mislim da je u interesu Tuzle i regije da vide naše kontinuirano poslovanje i poboljšaju svoju infrastrukturu. Prilično sam siguran da će naša saradnja ići tim smjerom”, kazao je Varadi. Špekulira se da bi nove linije trebale biti Hamburg ili Hanover, Pariz, Milano, eventualno London i norveški Sandefjord.

D.K.

Međunarodni aerodrom Tuzla...

Za povećanje broja destinacija potrebna veća ulaganja

Najproduktivnije linije prema Njemačkoj, Austriji, Holandiji, Francuskoj i Danskoj

Sa Međunarodnog aerodroma Tuzla putnici mogu letjeti na šesnaest destinacija u sedam evropskih zemalja. I dalje su najproduktivnije linije prema Njemačkoj, Austriji, Holandiji, Francuskoj i Danskoj. **“To su destinacije koje su zasad stabilne. Ove dvije-tri što su trenutno ukinute, su zbog vremenskih uslova i česte pojave magle, a sa proljećem će ponovo biti uspostavljene”**, kazao je direktor Međunarodnog aerodroma Tuzla Esed Mujačić. Ove godine je planirano povećanje obima prevoza i broja destinacija. Za to se moraju stvoriti preduslovi, navodi direktor Mujačić. Ono što avio kompanijama najviše smeta je loša osvjetljenost prilaza aerodromu, koji je svrstan u prvu, najgoru

kategoriju po ovom pitanju. Plan je da se ulaganjima u osvjjetljenje piste i uvođenjem centralne linije približi drugoj kategoriji. Samo za centralnu liniju treba izdvojiti više od milion konvertibilnih maraka. **“Postoji drugi način, da se određenim uređajima poboljša prilaz, ali to je u nadležnosti BHANSA-e i kontrole letenja”**, dodao je Mujačić, precizirajući da je riječ o skupim radarima koji mogu poboljšati prilaze. Planirano je također, dodao je, poboljšanje prilaznih svjetala po dužini kako bi se i po lošijim vremenskim uvjetima moglo slijetati na taj aerodrom. **„Ugovor s Wizz Airom ističe u junu ove godine. Za mjesec dana će se razgovarati o njegovom produžetku i mogućem uvođenju još jednog baznog aviona što bi značilo pet do šest novih linija, odnosno destinacija. Pregovori se vode i sa aviokompanijom FlyBosnia sa kojom bi u dogledno vrijeme mogla obnoviti stara linija prema Londonu. Prošle godine je sa tuzlanskog aerodroma prevezeno 592 hiljada putnika. Očekivanja u ovoj su oko 600.000 putnika“**, pojašnjava direktor Mujačić. Kaže da će se o nekim značajnim pomacima moći govoriti nakon ovogodišnjih ulaganja i staranja preduslova za nove destinacije. Za infrastrukturne i kapitalne projekte pomoć su obećale i federalna i kantonalna vlada.

Vraćaju se tri linije, pregovori u toku za još dvije

Pored 11 postojećih linija krajem marta će putnici sa Međunarodnog aerodroma Tuzla (MAT) moći letjeti ka još tri nove destinacije. U red letenja s MAT-a vraćaju se Beč, Stokholm i Vaxjo, odnosno linije koje su ukinute tokom zime, saznaje Faktor.

– Pored Beča, Stokholma i Vaxja, pregovarano s Wizz Airom da ponovo uspostavimo liniju za njemački Baden Baden. Ukoliko ne uspijemo postići dogovor za tu destinaciju tražit ćemo da nam ponude neku drugu – kaže za Faktor direktora MAT-a Esed Mujačić. Iz Tuzle se kompanijom Wizz Air kontinuirano leti na 11 destinacija, a to su Dortmund, Memmingen, Eindhoven, Basel Mulhouse, Malmo, Frankfurt Hahn, Gothenburg, Fridrshafen, Billund, Berlin Schonefeld i Keln. –

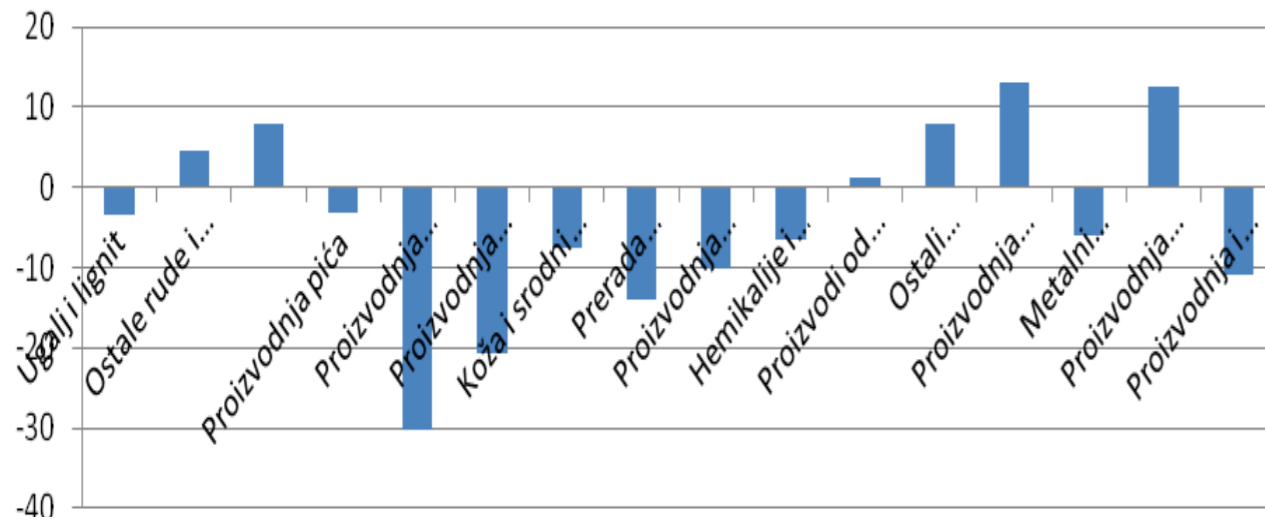
U pregovorima smo s kompanijom Fly Bosnia da uvedemo i liniju za London. Ona već postoji sa Međunarodnog aerodroma Sarajevo, a sada želimo tome pridodati i Tuzlu – dodaje Mujačić. Na MAT-u je prošle godine završen novi putnički terminal, a vrlo brzo trebala bi početi gradnja atrija koji će koštati oko milion maraka. Sredstva za ovaj projekat su zajednički obezbijedili Aerodrom i Vlada FBiH. – Za atrij smo prije dva dana dobili građevinsku dozvolu i očekujemo da vrlo brzo uđe izvođač radova i započne posao – kaže direktora Mujačić. Atrij na MAT-u imat će 900 kvadratnih metara površine, a planirano je da se tu smjeste suvenirnice, rent-a-car agencije i turističke agencije.

D.K.

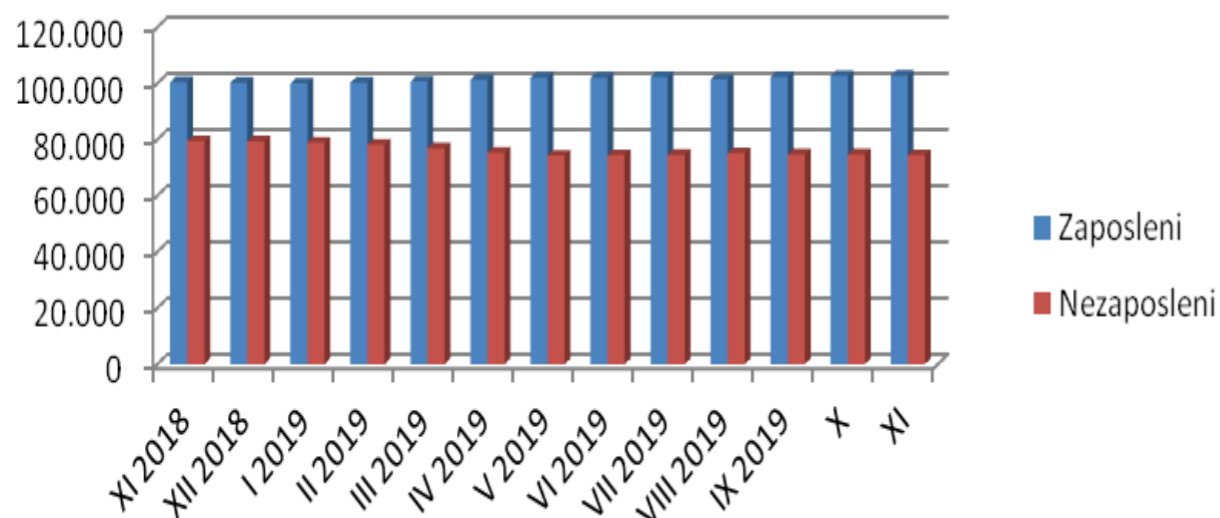
Privredna kretanja na području Tuzlanskog kantona: I-IX 2019

Za jedanaest mjeseci 2019. godine, došlo do pada ukupnog obima industrijske proizvodnje u odnosu na isti period prethodne godine za 2,4%. Prema područjima, prerađivačka industrija ostvaruje rast od 1,4%, dok proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom bilježe pad od 10,9%, a vađenje ruda i kamena pad obima proizvodnje od 2,5%.

Industrijska proizvodnja I-XI 2019/ I-XI 2018 (%)

U periodu januar-novembar 2019. godine iz Tuzlanskog kantona ukupno je izvezeno proizvoda u vrijednosti od 1.655.028.000 KM što je u odnosu na izvoz istog perioda 2018. godine rast od 3,6%. U isto vrijeme je došlo do rasta uvoza od 10% te je uvezeno roba u vrijednosti od 1.964.637.000 KM. Pokrivenost uvoza izvozom je 84%, a vanjskotrgovinski deficit je 309.609.000 KM. U odnosu na isti period prošle godine, došlo je do rasta izvoza hrane i pića 22,1%, industrijskih materijala 8,4%, kapitalnih proizvoda 31,8%, dok je došlo do pada izvoza proizvoda za široku potrošnju 1,2%, transportnih sredstava 11,5% i goriva i maziva 14,8%. Rast uvoza ostvaren je kod hrane i pića 20,9%, goriva i maziva 4,8%, kapitalnih proizvoda 30,1%, transportnih sredstava 12,6%, proizvoda za široku potrošnju 12,1% i industrijskih materijala 1,4%. Najznačajniji vanjskotrgovinski partneri Tuzlanskog kantona su Njemačka, Slovenija, Italija, Hrvatska i Austrija. Prema podacima Porezne uprave FBiH, u novembru 2019. godine broj zaposlenih na području Tuzlanskog kantona je 102.728. Na evidenciji JU Služba za zapošljavanje Tuzlanskog kantona, Tuzla na kraju novembra 2019. godine evidentirane su 74.439 nezaposlenih osoba. Stručne osobe učestvuju sa 49.512 ili 66,51%, a nestručne sa 24.927 ili 33,49%. U ukupnom broju osoba koje traže zaposlenje u septembru je 45.507 žena. Zaposleni i nezaposleni novembar 2018- 2019. godine.

	Zaposlenost (III 2019)	Nezaposlenost (III 2019)
UKUPNO	102.728	74.439
Banovići	6.070	4.201
Čelić	1.229	2.254
Doboj-Istok	2.591	1.847
Gračanica	10.939	6.997
Gradačac	9.332	6.041
Kalesija	5.572	6.571
Kladanj	2.159	2.366
Lukavac	10.835	7.692
Sapna	765	1.942
Srebrenik	8.103	6.907
Teočak	719	1.254
Tuzla	31.920	16.129
Živinice	12.494	10.238

Zaposleni i nezaposleni u općinama TK

Prosječna neto plata u Tuzlanskom kantonu u novembru je iznosila 827,00 KM što je ispod prosjeka Federacije BiH. U odnosu na kantonalni prosjek iz 2018. godine, neto plaća je veća za 3,8%. Najviše prosječne neto plate u Tuzlanskom kantonu su u sektoru proizvodnje i opskrbe el.energijom (1.641 KM), dok su najniže prosječne neto plate u ugostiteljstvu i hotelijerstvu (506 KM).

Djelatnost	Tuzlanski kanton	
	Neto plaća	Bruto plaća
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	803	1.211
B Vađenje ruda i kamena	988	1.512
C Prerađivačka industrija	651	980
D Proizvodnja i snabdijevanje el.en., plinom	1.641	2.563
E Snabdijevanje vodom i uklanjanje otpadnih voda	905	1.380
F Građevinarstvo	595	893
G Trgovina na veliko i malo	610	923
H Prevoz, skladištenje i komunikacije	695	1.051
I Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	506	775
J Informacije i komunikacije	1.165	1.820
K Finansijske djelatnosti	1.302	2.042
L Poslovanje nekretninama	767	1.170
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	992	1.536
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	586	890
O Javna uprava i odbrana	1.257	1.947
P Obrazovanje	801	1.232
Q Zdravstvena socijalna zaštita	1.254	1.957
R Umjetnost, zabava i rekreacija	826	1.269
S Ostale uslužne djelatnosti	925	1.428

KANTONALNA PRIVREDNA KOMORA TUZLA

Javni poziv za usavršavanje...

Usavršavanje za NO i UO, u toku prijave

Dostavljanje prijava za usavršavanje, Izjava o plaćanju, Program usavršavanja

Na osnovu Uredbe o usavršavanju predsjednika i članova nadzornih odbora i uprava privrednih društava sa učešćem državnog kapitala ("Službene novine F BiH", br. 71/09, 33/10, 23/11, 83/11, 2/13, 80/13, 48/15, 60/16 i 88/17), te Programa usavršavanja ("Službene novine F BiH", br. 69/18), Privredna/Gospodarska komora FBiH objavljuje

Javni poziv za

dostavljanje prijava za usavršavanje kandidata za članove nadzornih odbora i članove uprava privrednih društava sa učešćem državnog kapitala

1. Objavljuje se Javni poziv za dostavljanje prijava za usavršavanje članova nadzornih odbora i uprava privrednih društava sa učešćem državnog kapitala (u daljnjem tekstu: usavršavanje).
2. Usavršavanje na osnovu javnog ovlaštenja organizira Privredna/Gospodarska komora Federacije Bosne i Hercegovine.
3. Usavršavanje su obavezni proći predsjednici i članovi NO i uprava privrednih društava u kojima ovlasti po osnovu učešća državnog kapitala vrše Federacija BiH, kantoni/županije, gradovi ili općine.
4. Usavršavanju može pristupiti i svaka druga osoba koja ispunjava uslove predviđene članom 248. Zakona o privrednim društvima ("Službene novine F BiH", br. 81/15).

Prijava za usavršavanje sadrži:

1. Prijavni upitnik možete naći na web-adresi <http://kpktz.ba/index.php/usavsavanje>
2. Dokaze o ispunjavanju uslova iz Zakona i Uredbe
  - ovjerena fotokopija diplome o sticanju školske spremne
  - potvrda o radnom iskustvu

Kandidati su dužni prijave sa dokazima o ispunjavanju traženih uslova dostavljati lično ili putem pošte na adresu:

Kantonalna privredna komora Tuzla
Trg slobode bb, 75 000 Tuzla

Rok za podnošenje prijava kao i tačan termin početka usavršavanja, biće naknadno utvrđeni, po formiranju nove grupe polaznika.

Kontakt osoba za dodatne informacije : mr.sc. Edina Kurtić dipl.oec. tel 035/369-551 ili e-mail: edina@kpktz.ba

IZJAVA i PRIJAVA na www.kpktz.ba